

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

M. Fabii Quintiliani Institutionum Oratoriarum Libri Duodecim

Summa diligentia ad fidem vetustissimorum codicum recogniti ac restituti

M. Fab. Quintiliani Declamationes Undeviginti. M. Fabii Avi Et Calpurnii
Flacci Declamationes. Auctoris Incerti Dialogus De causis corruptae
Eloquentiae - Cvm Variorum Notis

Quintilianus, Marcus Fabius

Lugd. Batav. ; Roterodami, 1665

CCXCVIII. Rusticus parasitus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12889

CCXCVIII.

Rusticus parasitus.

1 Rusticus parasitum filium abdicat. C. D.

DECLAMATIO.

Non ignoro, iudices, quanquam non à forenfi contentione solum, sed ab universa civitatis conversatione, longe remotus, hoc præcipue fieri miserabiles eos, qui paternæ animadversionis notam deprecantur, quod periclitari de præterita dignitate videantur, de qua certe sollicitum esse filium meum incredibile est. Quantulum est enim quod abdicatus erit, qui jam parasitus est? Quem ego iudices, tam obstinate non præceptis solum meis, sed etiam precibus resistentem, utinam possim dicere contumacem: nunc hanc licentiam concepit animo servitutis. Multum enim illi (ut res est) fiduciæ facit gratia adolescentis locupletis & prodigi, qui non aliter, quam si de proprio mancipio ageretur, in hoc vires suas ostendit. Infelix & ille: tam turpem enim filium habeo, ut etiam ipsi objiciatur. Nec me præterit, unde hæc frequentia? concurrerunt ad spectandos duos rusticos, 2 & hi forsitan hæc ipso indicante. Merito si iste ridetur, cuius nomen equidem nec intelligo, 3 nec interpretari possum, quod vocatur, unum nescio quid esse turpius, quam luxuriam puto. Qua magis autem hac ejus vita erubescam, 4 fecit memoria nostri. Mihi rus paternum erga labores gratissimum, non frugalitate tantum suffecturum, sed & delectatione,

si cole-

1 Nulla alia, ut videre est, mendosior & magis depravata fuit declamatio. in cuius emendatione, ut alias plerunque si audacius aliquanto ab ipsis verborum notis quæ apparent videbor recedere: subeat identidem hæc cogitatio, nos nullo prorsus veteri exemplari adjutos, sed sola ingenii nostri (quod sentio quam sit exiguum) conjectura & divinatione. *Erodianus.*

2 *Et hi forsitan hæc ipso indicante.*] Scribe, hoc ipso. Gronov.

3 *Nec interpretari possum, quod vocatur.*] Adjicit *Erodianus parasitus.* Nimirum non percepit genus loquendi, de quo diximus ad Seneca Epist. 93. *Idem.*

4 *Fecit memoria nostri.*] *Erodianus memoriam.* Lege: *Quo magis autem hac ejus vita erubescam, fecit memoria nostræ.* Nempe vitæ. *Idem.*

si coleretur à dominis duobus. Hoc cum diu evenisset, ne hæc quidem ducendæ uxoris, & educandorum liberorum onera recusavi, ut relictum à parentibus meis relinquerem filio meo: de quo ipse non questus sum: nam videbatur laboriosus: mihi in civitatem, delicatior venit, & redire properavit. Et primo quidem deformavit tantum diligentior cultus: dehinc procedente tempore, sæpe flagrantem meo vidi, redolentem unguenta, ¹ etiam plura perditæ vitæ signa. Cum interrogarem, respondebat, esse locupletem amicum. ² Despiciebam etiam amicitiam, dicebamque: quam diu iste locuples erit? donec res redit, ut etiam de salute ejus timerem. ³ Ad domum divitis veni (non enim nomen inter non agnoscentes requisivi) parasitus inventus est. ⁴ Et placet rustico patri? erubui, nondum te invenissem. Ad comparationem voco utriusque vitæ: in præsentia hoc uno contentus sum, suscipere laboris tui partem, ⁵ satis in te laboravimus, jam deficit ætas, jam quietem poscit senectus: & ego delicatus sum. Abdicant me licet boni mores, tamen clamo. Ego te mihi genui: non ergo cogitabis quid mihi debeas? illæ terræ gratiam referunt: ⁶ nec quicquam inveniri potest in rerum natura, in quo labor pereat. De abdicatione tu quereris? prior patrem reliquisti. Quando enim videre te mihi licet: quantum absum ab orbitate? Impono, judices, affectibus meis, qui nihil adhuc inter querelas habeo, nisi desiderium. Jam irasci necesse est: nondum tamen ad ultimam tui contumeliam venio.

¹ *Etiam plura perditæ vitæ signa.]* Vide vocem: *redolentem unguenta*, & jam *plura perditæ vitæ signa.* Idem.

² *Despiciebam etiam amicitiam.]* Scripsit: *Despiciebam eam amicitiam.* nempe locupletis, quam meruerat filius. Idem.

³ *Ad domum divitis veni.]* Cicero scripsisset: *Domum ad divitem veni.* Idem.

⁴ *Et placet rustico patri? erubui, nondum.]* Forte: *Et placeat rustico patri? Erubui.* mallet, nondum invenissem. Te

ad comparationem. Ærodius, *utinam nondum te.* Idem.

⁵ *Satis in te laboravimus.]* Ærodius: *satis in juventute laboravimus.* Lego: *satis in rem laboravimus.* id est, rei familiaris causa. Vide ad Senecam de tranquill. an. cap. 1. Idem.

⁶ *Nec quicquam inveniri potest.]* Ἀνὸς σιμὸν περὶ [μὲν] τελεσιουργῶν ἐπιμέλειαν καὶ πόνον ἐστίν, inquit Plutarchus. Ærodius.

venio. Objicio tibi luxuriam. Si hoc tantum diceremus: vivis inter meretrices & lenones, dignus es abdicatione; etiam, si parasitum habes. inter aliena servitia numeraris, & tibi luxuria objicitur, etiam non tua. Omitto interim ex quo genere vitæ in istud transferis, sub quo institutus patre. Dissimulata & remota persona mea, parasitum ab dico: num me irasci putas? misereor ubi hæserunt tibi vitia civitatis. Videtur habere hoc primum odium rusticitatis. Si bona paterna consumpsisses, jure abdicareris. Libertatem & ingenuum pudorem consumpsisti. Qui melior ille, cui servis? pudet dicere, quo precio hæreditatem emancipaveris. Gulæ servis, & sicut muta animalia, objectis cibis in istam cecidisti servitutem. Juvat autem cibus post opus. Multa quidem video diversa genera vitæ, nec probabilia omnia: cæterum tamen hoc novum est & inauditum, contumelias in quæstu habere, & injuria pasci. Juvat illa te residua potio, & ex locupletis cœna, nescio quid intactum. ¹ Cadentis manus oscularis, & ferrum portas, fame periturus, si ille nihil malefecerit. Alios enim fortasse parasitos ars aliqua commendet: tu quid potes, miser, nisi vapulare? Habent hoc quoque deliciae ² divitum: malunt quærere omnia contra naturam. Gratus est ille debilitate, ille ipsa infelicitate distorti corporis placet: alter emitur, quia coloris alieni est. Hæc (ut res est) accessit nova elegantia inter perversas delicias, habere rusticum. Ridiculum hoc, quod durus, quod inhabilis, quod filius meus. Qualia Dii deæque damna! Intellego cum quo mihi filio res est: non commendabo illi laborem honestum, & bonam quotidie conscientiam, & operam, etiam civitatibus fervientem. Agam causam per vices anni, non numerabo

¹ Cadentis manus oscularis.] Idem
 πρὸς παιδῶν ἀγωγῆς, de parasitis lo-
 quens, ὡς ἂν τὸ τῶν πλεονεκτησίων ζῶντες,
 τῇ τύχῃ μὲν ἐλαττωθεῖσι, τῇ ἀπολαύσει
 δὲ, δὲλοι. ὅταν δὲ μὴ ὑβρίζον, ἔτι

ὑβρίζοντες, ὅτι μὴ μίτιν
 ἀφ' ἑσέων.] Idem.
² Divitum malunt quærere.] Vct. cod.
 divitum malum. Pith.

merabo fructus : luxuriosum filium ad delicias voco paratas. Ingentis pecuniæ concupiscis feras? Demus. ipse venare. Avibus onerari fercula gaudes? fructus nostros, nisi succurris, infestant. Quicquid illic lautum est, nos misimus: & fructus curvatis ramis ad manum paratos habemus. Compara si videbitur ¹ vestros nivibus meis fontes: compara inclusis intra parietes aquis perennes fluminum lapsus. Quæ tanta vobis nemora? Quid est istic admirabile, nisi ruris imitatio? Ad has te delicias pater voco. Ipse durum desidia solum sulcis etiam, & aratro senex incumbam. Tu tantum impera. Non misereris paterni avitique fundi, obstiti sentibus? circa beati fructus. ² Nos desidia male audivimus, quam jam perdidimus annos. Tu vivis aliena liberalitate. ³ At si te ulla horum miseratio tenet, ignoscas mihi: ducimus quendam adversus ipsas terras consuetudine affectum: non vendes tu agellum meum: non paternos avitosque cineres, & ossa, alicui, precio coenæ unius addices? Quatenus infeliciter filium sustuli, quæram aliquem qui colat.

CCXCVIII.

Ossa eruta parricide.

PARRICIDÆ INSEPLTI ABJCIANTUR. SEPULCHRI VIOLATI SIT ACTIO. Decedens pater mandavit filia ultionem, dicens se duorum filiorum veneno perire. Puella reos postulavit, inter moras, unus se occidit, & sepultus est in monumentis majorum. Alterum cum damnasset, & insepultum projecisset, ejus quoque qui sepultus fuerat, ossa eruit, & abjecit. Accusatur violati sepulchri.

S E R M O.

An utcumque sepulchrum eruere non liceat: an ei non licuerit quæ potuit

¹ Vestros nivibus meis fontes.] Eroditus rivulis meis. Lege: compara, si videbitur, vestris nivibus meos fontes. Nam divitum sunt nives ad servatæ ad portiones refrigerandas. Seneca 4. nat. quæst. Invenimus, quomodo stiparemus nivem, ut ea æstatem evinceret, & contra anni fervorem defenderetur. Et rursus: Quid illi, si vidissent reponendæ nivis officinas. Tum,

non sorbere solum nivem, sed etiam esse, & frustra ejus in scyphos suos dejicere inter ipsam bibendi moram. Gronovius.

² Nos desidia male audivimus quam jam.] Thad. & Ær. audimus quod jam. Scribe: Nos desidia male audimus. Quot jam perdidimus annos? Idem.

³ At si te ulla horum.] Immo nullas. Idem.